

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Collegium Universi Juris Canonici

Engel, Ludwig
Salisburgi, 1693

32. De Novi Operis Nunciatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61596](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61596)

2. Episcopus non potest eximere Ecclesias inferioribus Prælati subjectas, nec dividere Episcopatum vel unire: bene tamen Ecclesias inferiores.
3. Inferiores Episcopo non possunt cognoscere de causa matrimoniali & similibus.
4. Privati sine superioris licentiâ non possunt erigere collegia.
5. Pœna negantis Jus superioris contra suum juramentum est depositio.
6. Prohibentur Episcopis gravamina Religiosorum.

Cum excessus dicantur, quoties Prælati vel subditi aliquid contra leges committunt, & qui omnes excessus enarrare vellet, pœnæ omnes materias præcedentium & subsequentium titulorum afferre, deberet, idè ad evitandam hanc superfluum prolixitatem quædam tantum, quæ in *h. t.* notabiliora ponuntur, referemus: reliqua verò in alijs titulis legi poterunt.

- I. Igitur prohibetur, in *c. 1. h. t.* ne Prælati gravent subditos iniquis exactionibus, qua de re dictum est, in *Lib. III. in tit. de Censibus*. II. Non potest Episcopus Ecclesias inferioribus Prælati subditas ab eorum jurisdictione eripere. *c. 2. h. t.* III. Superior non debet aliquid imperare inferiori contra privilegium ejus, nec inferior tenetur parere, nec excommunicatio contra privilegium lata obligat. *c. 5. & 7. hoc tit.* IV. Episcopatus unire, vel dividere nemo potest præter summum Pontificem, & inferiores Ecclesias præter Episcopum & Episcopalem jurisdictionem habentem *cap. sicut. 8. h. t.* V. cognoscere de causa matrimoniali, item poenitentias publicas, vel indulgentias concedere pertinet tantum ad Episcopum, non ad inferiorem, nisi ex jure speciali, v. g. privilegii vel præscriptionis id sibi competere, probare possit. *c. accedentibus. 12. h. t.* VI. privati homines non possunt erigere Collegium, nec sibi constituere sigillum, aliaque jura Collegiorum attribuere sine licentiâ superioris. *c. dilectæ. 14. h. t.* VII. qui

contra juramentum seu homagium Prælati præstitum negat ipsum dominum suum, vel de ipso conqueritur coram Judice seculari, deponi debet. *c. ex arum. 15. h. t.* VIII. denique prohibetur Episcopis, alijsque Monasteriis aut personis religiosis gravamina inferant, eorû jura, & redditus diminuendo, certum numerum Religiosorum, Sacerdotum, & Laicorum ibidem taxando. *c. 16. & 17. h. t.*

TITULUS XXXII.

De novi Operis Nuntiatione.

SUMMARIUM.

1. Ecclesia non debet in præjudicium alterius Ecclesie edificari, nisi ex justa causa.
2. Novi operis nuntiatio contra ædificationem Ecclesie in præjudicium, & qualiter fiat?
3. Novi operis nuntiatio quis sit effectus?
4. Edificanti quale remedium deus contra nuntiantem.
5. Edificij inhibitiio potest aliquando rixari in cautione.
6. Edificare licet cuilibet in sua prædicta. Tit. in 3. casibus.

Inter alia requisita Ecclesie ædificandæ numeratur, ne in præjudicium alterius Ecclesie ædificetur, cui minimum nocere possit, vel ob ædificij coherentiam, vel occupando illius fundum, intervencendo jurisdictionem, oblationes &c. *c. 1. & 2. h. t.* nisi id fiat causa cognita permissente Episcopo, v. g. ob numerositatem populi, & amplitudinem parochiæ; vel aliam præscriptionem. *Trid. sess. 21. de Ref. c. 4. & c. 10. de Eccles. ass. Barb. Jur. Eccles. lib. 2. c. 2. n. 6. & diximus in Man. Pat. c. 2. n. 2.*

Etenim sicut in Jure Civili & rebus profanis, si quis in alterius præjudicium novam fabricam molitur, nuntiarî illi potest

opus, per eum, qui sibi præjudicium fieri autumat, ut est totus tit. ff. & Cod. de Novi operis nuntiat. ita etiam de Jure Canonico; & in causis Ecclesiasticis, si v. g. una Ecclesia in præjudicium alterius Ecclesiæ edificetur, ædificanti novum opus per Rectorem, vel Beneficiatum prioris Ecclesiæ recte denunciatur. Nam ut inquit Pontifex in c. 1. h. t. sicut leges non dedignantur SS. Canonibus imitari, ita SS. Canonum statuta Principum constitutionis adjuvantur. Unde desumitur illud axioma juris receptum, quod Jus Canonicum & Civile sibi invicem succurrant, & quæ in uno desiderantur, ex altero suppleri possunt, ac debeant.

Hæc nuntiatio operis novi etiam privatâ cujuscunque autoritate absque decreto Magistratus (quod tamen, si periculum in mora non sit pro majori securitate) fieri potest, & quidem non tantum Domino ædificanti; sed etiam fabris, opificibus, & servis, dummodò per hoc dominus rescire valeat. l. 1. §. 2. & l. de pupillo. §. 3. l. 10. cum seqq. ff. hoc tit.

Est autem effectus nuntiationis, quod novum opus faciens ab opere desistere, & quidquid post nuntiationem ædificaverit, totum id suis sumptibus demoliri teneatur, sive jure, sive injuriâ nuntiatio facta sit. Imò licet ædificator vellet præstare cautionem, quod si litem in judicio perdidit, opus post nuntiationem factum demoliri velit, talem tamen cautionem nuntiator invitus accipere non cogitur. c. 1. & ult. h. t. l. 1. in princ. & §. 7. l. Prætor. 20. princ. cum §§. seqq. ff. eodem. Id quod publicæ utilitatis causa ita constitutum est, ut quilibet jus suum integrum facilius conservare possit, nam ubi semel ædificatum est, durior cautâ redditur, & difficilius ad demolitionem devenitur, quare melius est int. act. a jur. a servare, quam

post vulneratam causam remedium querere, sicut in simili dicitur in l. ult. C. In quibus causis restitutio non est necessaria.

Interim ne detur ansa calumniolis denuntiationibus, imprimis per ædificantem, vel per Judicem peti potest, ut nuntiator juramentum præstet, quod non calumniæ causâ novum opus nuntiaverit. d. l. §. §. qui opus. 14. deinde nuntiator intra tres menses de jure suo in judicio docere debebit, & si ex quocunque impedimento intra hoc tempus jus suum probare non poterit, fiet eatenus nuntiationis remissio, ut ædificans, datâ cautione per fidejussores vel pignora de opere demoliendo in eventum perditæ causæ, denudò ædificare permittatur. c. ult. h. t. junct. & l. un. C. eod.

Aliam quoque declarationem addit Barb. in eodem c. ult. n. 2. quod aliquando consideratâ naturali æquitate (quæ rigori juris nonnunquam præferenda est l. placuit. §. Cod. de Judicis.) arbitrarium sit Judici non expectato lapsu trium mensium remittere nuntiationem sub prædictâ cautione, si nimirum ex inspectione oculari vel aliunde saltem summariter appareat de injuria nuntiantis, & e contra ædificanti ob factas bonâ fide magnas expensas damnum ex mora tantum temporis immineret.

Potest præterea hic notari, quod regulariter quivis in domo ac fundo suo ædificare valeat, quidquid & qualiter sibi placuerit, nec propterea à vicino prohiberi, nam ut loquuntur DD. si domus est mea, tunc est mea usque ad cælum & infernum. arg. l. alius. §. Cod. de Servitutibus & aqua. licet ex tali edificio vicinus quandam incommoditatem sentiat, ut quia ejus domus obscurior sit vel liberior prospectu admittitur.

Excipiuntur autem tres casus. I. si vicinus habeat in domo ædificantis servitutem urbanam ex pacto, testamento, vel præscriptione

ione, uti sunt servitus *altius non tollendi: non officendi luminibus, vel prospiciendi*. Circa præscriptionem tamen harum servitutum obiter hic est notandum, non hoc ipso cenferi præscriptas servitudes, quòd vicinus longissimo tempore nihil in domo propria est aclus meræ facultatis, contra quem non inducitur præscriptio, nisi aliquando ædificare volentem vicinus bonâ fide credens se jus habere prohibuerit, & acquirerit, ac per id vicinus prohibens quasi possessionem servitutis in domo vicini consecutus sit, sine possessione enim non currit præscriptio *juxta Regulam 3. in 6.* Et dictum est superius in *Libro II. in Tit. de Præscriptionibus. §. 2.*

II. Si ex novo ædificio vicini ædibus non tantum quædam incommoditas, sed etiam periculum damni & ruinæ immineat, rectè tunc ædificanti nuntiatur novum opus, ut cautionem *damni infecti* præster, scilicet se compensaturum omne damnum, si quod ex ædificio alteri evenierit. *l. 1. §. nuntiatus. 17. ff. h. t. juncto toto tit. ff. de Damno infecto.* Dicitur *damnum infectum*, quod nunquam factum est, futurum tamen timetur. *l. 2. ff. eodem tit.*

III. Si quis tantum ad vicini æmulationem ejus ædes obscurare, aut novas fenestras contra domum, vel hortum ejus aperire velle. Præsumitur autem ad æmulationem facere, si ipsi ædificanti talis structura non adfert utilitatem, *non est enim in alicuius hominum indulgendum, qui nihil agunt, quam ut noceant.* ait JC. in *l. fundo. 38. ff. de Rei vind. Menoch. de Arbitr. cas. 156. & de Præsumpt. lib. 6. præsumpt. 29. n. 28.*

TITULUS XXXIII.
De Privilegiis & Excessibus
Privilegiatorum.

§. I.

SUMMARIUM.

1. Privilegium quid?
2. Privilegium aliud clausum in Corpore Juris, aliud extra, & quid intersit?
3. Privilegium aliud reale, aliud personæ, aliud corporale, aliud communis personæ.
4. Quid si dubitetur de qualitate privilegii?
5. Privilegium aliud contra, aliud sine jure.

PRIVILEGIA describuntur à Juri-
mologia nominis: *in cap. 3. tit. 1. de
quòd sint leges privatarum, quæ pri-
vata leges:* est enim privilegium jus, vel
indultum singulare in certa perone, vel
causâ gratiam à superiore concessum. Is-
cet verò privilegium in se spectatum dis-
tinguatur à lege communi, quòd hæc com-
muniter pro omnibus lata sit, privilegium verò
certarum tantum personarum favorem os-
piciat, nihil tamen impedit, quin lege com-
muni privilegium contineatur, quatenus
privilegium ab omnibus aliis fecerat, vel
personis privilegiatis servetur.

Unde dividitur I. Privilegium, quòd aliud
sit *clausum in corpore juris*, aliud *extra*,
per speciale rescriptum Principis. *Clau-
sum in Corpore juris* est, quòd inter alia
leges Corpori juris insertum est, præter
privilegia Ecclesiarum & Ecclesiasticorum,
quæ habentur passim tum in jure Canonico,
tum etiam Civili. *in tit. Cod. de SS. Eccl.
& C. de Ep. & Cler.*

Privilegium studioforum, ne coram alio
Judice, quam Magistratu Academico con-
veniantur. *ausk. habita. Cod. Ne filii pri-
vati.*